

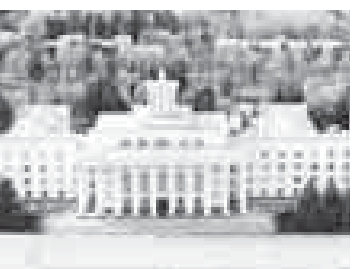
КЪМР-ни Башчысы Ю.А. Коковну август педагог кенгешге кытышханлагъа ЧАКЪЫРЫУ СЕЗЮ

Хурметли шубхал!
Къабарты-Малкар Республиканы билим беру системасында ишлегенли тереде болганыча жаңы окуу жылы алланда бардырылгон август кенгешлерине кытышханаланы жюргемден кызыу алгышайлы.

Устазланын ивурдун чыгармачылык тухханона сиз да жокду. Сизни хурметтигизге, ишинизге жууалы кезден кырагангызга эмда не кыдор кеп билгенгизге кеп кырада бсон келген тлюню дунягъа кес кырамы, адам ул бек багъалыга санап келген затланы айыра билгени да. Оюмду, тир, жамаатка жарасан, кыраблызыны атын махтау бла айтдыргын инсанланы ёсдорну – ма олда шендого билим беру системаны баш борчу. Аны бизми устазларыбиз бет жарылы топуралганыларына бир ишкеним жокду.

Заман сизден окутууну игилендире барыну, аны ючюн а жаңы, бютон кыйматлы амалла илзуюн дайым сурасанлай турарды. Бу кенгешде сиз айтхан оюмда, сизден чыккыан башламчылыкта республикада билим беруюн даражасын ондан ары кетере барырга болуштурукларына ышанаме. Республиканы аласты органлары уа устазланы урууну эмда жашу болуларына мындан ары да кыйгырылганды турлукдула, кыларындан келгени арык тойюлдюле.

Билим берюнде ишлегенли барысын да, окутуучулары бла студентлени, республиканы саудай жамаатын жетип келген бойрамла бла – Къабарты-Малкарны Кыраблыжыны эмда Билимини конлери бла – жюргемден кызыу алгышайлы, саулук, носип, монлук да тежейме!

Алгышпаула
Къарындаш халкларыбызга мамырлыкда тынч-ырахат жашу этерлерин, жашнарларын тежейме

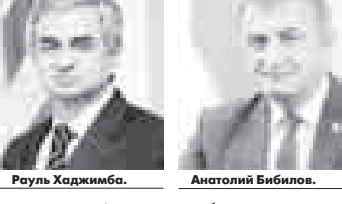
КЪМР-ни Башчысы **Юрий Коков Рауль Хаджимба**ны бла **Анатолій Бибилон**у Россей Абхазия эмда Юг Осетия республикалы жаулыксыздыктарын кыбыл кыргонли он жыл тогыны бла алгышпауланды.

«Богон Сухимде бла Цхинвалда Россей Абхазия эмда ырахатлык жалчытынадыла. Абхазияны, Юг Осетияны бла Къабарты-Малкарны тереви шубх байлашкыла, бир бирге билимлик эту, кеп жамлы эмда узак болганы бирге ишле биркирдиэле. Къабарты-Малкарны Парламентини, Правительствоусуну

Устазланы август кенгешлери ПЕДАГОГЛАНЫ ПРОФЕССИОНАЛ ЖАЗЫРЛЫКЪЛАРЫН - БЮГЮНИНГУ СУРАУЛАНЫ ДАРАЖАСЫНА

Тереде болуучусу, жылны бу кезинде районда, Нальчикде да педагог форумла бошлгандарындан сора устазла республикалы август кенгешлерине жыйылыучудула. Тонене ол «Кюн

Педагогга, бир ненча майданга юлешинип, кадрланы, школга дери эм кыошак билим беруюн, окутуугъа жаңгылыккъыла кийирюну, устазланы аттестациялау, кыачествону кетюрюну,

Юг Осетия республикалы жаулыксыздыктарын кыбыл кыргонли он жыл тогыны Рауль Джумкович Хаджимба, Юг Осетия Республиканы Президентини Анатолий Ильич Бибилону бу аламет байрам бла жюргемден кызыу алгышайлы, кыраблыжы жашнарларын мамырлыкда тынч-ырахат жашу этерлерин сыйгеними биркирдиэле»-ден айтылды КЪМР-ни Башчысыны алгышпау сёзюнде.

проектни кесини структурасы да тогузу уллу федерал проект кыралалды – «Шендоголо школ», «Хар сабийни да жетишми», «Жаш профессионалла», «Социал тирилик», «Бусагъат-

дагы ата-анала», «Хар кимге да жаңы онгла», «Келир заманын устаз» эм башхала. Докладчы, аланы хар биринде энчи тохтап, 2024 жылга дери не этилтирге кереклисини юсонден айтханды.

Сёз ючюн, «Шендоголо школ» битюлю билим берген укрежденяланы кырулушун неда реконструкциясын бардыргыла, аны бла бирге уа мектепдеде окутууну бир сменге тошюрюуге, программаланы, методикаланы жаңгыртгыла бурлулду. Келе турган окуу жылда огуз школда жаша бла кызыла (16652 адам) экинчи сменге жюргюкюле.

Кесини сёзюнде министр бийыл Ташлы-Талада (96 жер) мектеп ишенилип башланганын, Нарткъалада жаңы школ битдириле турганын (825 жер), Нальчикде да уллу окуу учрежденианы (1224 жер) мурдору салынганын да айтханды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоусуну пресс-службасы.

шахар» сабий чыгармачылык академияда бардырылганды.

Аны ишине КЪМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматысы **Мухамед Кодзоков**, Парламентни вице-спикери **Жанатайлы Салим**, Жарыкъларындырыу, илму эм жаш тлюню ишлери жаңы бла министерствону жамауат советини председатели **Хаути Сохроков**, «Просвещение» китап басманы вице-президенти **Надежда Колесникова**, депутатла, ведомстволу министрле, билим берюу управлениаланы, вузаланы, школланы, сабий садланы башчылары, педагогга эм башхала кытышханды.

Арт кезюнде устазланы форумларыны алланда секцияларда жыйылыула бардыруу тереге айланганды. Бу жол да аны энчи кыралганын белгилерчады. Тонене конференцияга кытышхана кеслерини ишлерин алыл бөлмюледе башлапкандыла.

Жаңгы мадкъарлыла - биринчиле

Кеп болмай Ставрополь крайда «Жаш кытаруучу» эм «Жаш от ёчпотоучо» деген Шимал-Кавказ федерал округу региона аралы эришилтеринде Жаңгы Малкарны орта школуну «Тигр» деген кыаууму биринчи жете тийишли болганды, деп билдириде Россияни КЪМР-де МЧС-ини пресс-службасындан.

Юч юкюн ичинде СКФОНу субъектлеринден окуучула кытаруу, от ёчпотоку иште кеслерини сынауларды кергюзгендиле. «Тигр» конкурс программалада экинчи, илзуе-кытаруучу иште бла минг километрге чабыуда ючюнчо жерге чыккыганды.

Эришилүлени магъанасы - кызыл болуллада сабийлени кеслерини саккай, жюрте, тандирини болушлу бла бирге билгире биллимерин практика халда хайырлангырга юретюидю.

Жараула
Лётчикле тарла ичлеринде учадыла

Кюнбатыш аскер округну Аскерхоуа эмда кезде кыоруулану юкюлери биргитуренин Ми-8 транспорт аскер вертолётларыны 15-ден артык экипажы Къабарты-Малкарны тоуларында синау учуула бардырып бошлгандыла. Лётчикле кыола араларында, тарла ичлеринде кыону эмда кетюрюу жаңы бла усталыклары ёсдордиэле, десантны тошюредиле, тегерекке-башка кыарайдыла, вертолётлага билшек тургандыла чабыуул этилсе, кыоруулану амаланы кытайдыла.

Учуула кече, кюн да юкюнне не торлю болуларында да тохтосуз бардырылгандыла. Таулада жароула аскер авиацияны экипажларын юретюну кызын кескелеринден бирини, Авиатехниканы кюргюзуу болумлада хайырлангырга тошюди. Нек дегенде тау жерледе, табиятга, хоуа да терк торленде, билшек тургандыла жел уруп бошлайды, учуулары да анга кере бардырырга тошюди.

СЫНАУ
«Выпускниклени аскер кыулукъга итинилуери жылдан-жылга ёседи»

«Бизни кесибизде да -лейди ол-, муниципал программа жарашдырылганды. Билим берюу организациада уа окуучулары аскер-патриот ниетде юйретюу жаңы бла иш классдан тышыннда бардырылады. Аны амаллары кеп торлюдоле: ушакъла, класс сагъатла, окуучулары конференциялары, тематика утренникле, кыууучулы линейка, кишиликли дерслери, эсгерюну вахталары, граждан патриот оюла, тарых жерлеге жолюучулукъла.

Уруш ветеранлары эмда атлары айтылган жерлешлерибиз бла тобуешиле, Ата журтубузу кыоруулай жолюучулары атларын ёмюрлук этюу жаңы бла ишле, конкурсла, викторинала бардыруу тереге айлангандыла. Школчунла жигиттик этген ата-бабаларыны, жуукъларыны юслеринден шартла жыйдыла, юйор хазнала бла

«Россей Федерацияны инсанларын патриот ниетде юйретюну» кырал программасы 2016 жылда окунда жарашдырылганды эмда жашоуда бардырылды. Аны мураты жаш тлюню адеп-кылык эмда жашоу-турмуш хазналадан бирине саналган патриот ниетде ёсдорюргеди. Бу кырал программга кере Элбрус районда кыаллай ишле тамалланганыларыны юслеринден билим берюу управленианы жаш тлю политика жаңы бла специалист Атамразаланы Алиса хапарлайды.

шагырейлендиле, «Ветеран кыатыбызда турарды», «72 сагытны ичинде игилж этю» деген социал акциялагъа кыатышдыла.

Россейни ФСБ-сыны КЪМР-де Чекки управлениасы, райвоенкомат бла байламлыккъа да тап кыралгандыла, хайырларын бердиэле. Огъары Бахсанны, Элбрусуну, Нейтюрюну, Терс-Къолну орта школларында Чеккини конюне эмда баша байрамлага аталган кыуучанла бирге бардырылдыла. Тамата кыраслада уа федерал законнга тийишлиликде жай бекшюнюлок соборла ётедиле.

Ата журтну кыоруулаучусуну конюне аталып бардырылганды битюросей айлыккыны кезююнде «Хайдагыз, жашла» деген эришилени кырау ашы тереге айланганды. 2011 жылдан бери уа аскер-патриот биргитуюн «Зарница» конкурс болмай кыалмайды. Анга районну битюлю билим берген организациаларыны командалары кытышдыла. Техника жаңы бла Элбрус районда чекки застава болушлукъ этеди. «Победа» деген юнармилык битюросей аскер спорт оюн-

Акция
Элбрусну кыоруулагандыла сый берюу бла асыраллыккъыдыла

Кеп болмай Терс-Къолгъа төрт совет аскерини ёлюгюн тошюргендиле. Ала 1942 жылда Улуу Ата журт урушун кезююнде Элбрусуну немисиледен кыоруулай жолюучуларыдыла. Аланы халчуларындан, сауутларындан кылган-кылгандыла да сакълангандыла.

Совет аскериле Кыара-Башында бузда табылгандыла. Сюскерли следствие органлагъа берилгендиле. Экспертизадан сора, аланы тийишли халда асыраллыккъа мадар этиликди.

Эсге сала айтаскъ, «Эсгерюну вахтасы» бийыл 14 августта башланганды. Анга Юг аскер округну аскерилери бла «Мемориал-Элбрус» илзуюу кыауум кытышдыла. Асламысына ала Бузлу базаны, Эски Кругозорну эм Тонгуз-Орну ну тирлеулеринде 3,5-4 минг метр бийикликде ишледиле. Акция 15 сентябрьге дери барлыккъады.

ПЕДАГОГЛАНЫ ПРОФЕССИОНАЛ ХАЗЫРЛЫКЪЛАРЫН - БЮГЮННГЮ СУРАУЛАНЫ ДАРАЖАСЫНА

Ахыры. Алы 1-чи бетдеди.

Озган окуу жылда бизни республика педагоглары аттестациялау жаңгы ама-лыны хайырланган он тогуз регионун саяна киргенди. Бу проектти жашауда бардыруу билим берүү сферда ишлегенли профессионал хазырлыкларыны даражаларыны бюгюнню излемге келиширине танг себеплик этеригин да чертенди Аус Мухамедович.

Ол, андан сора да, магъналыга битеулю окутууда башчылык этуину регион моделин кыруану санаганды. Бюгюнлюкде бир школчуга бөлөннгөн субсидия жаланда билим берүү про-

рашдыруу бла байламлы жумушка улуу келюу болмагъза чакырганды. Бу проект профессионал бет жарыктыкны излеригин да билдиргенди.

Айхак да, жар сабий дереклик бла жалчтылынырга тийишлиди. Библиотека фондлагъа быйыл 126 463 окуу пособие берилгенди. Министр бу жумушка танг кесек ырыкы кыратылганын эсерттип, мектептели директорларын китап фонду сакъланыуна, анга деп атылган кыоранчлагъа сеп болурга чакырганды.

КЪМР-ни Жарыкъландыруу, илму эм жаш тёлнюю ишлери жаны бла министрствосу отъарыда сагъ-

кългъан дуняда жашауга кесерини кыбыргыларын тандыра билге койретген дерликке басмаларына ышандырганды. Андан сора да, усталаны алларында Хаути Хазритович, секциялары келечилери, бирисиле да сөлөшгендиле. Ала педагоглары усталыклары кчестволу окутууну мурдо болганын чертендиле. Усталаны даражаларыны, билимликлерини, окуулуукларыны, школгъа дери, кышак билим берууну, окуу-методика араланы кырууну, аттестациялау (педагоглары, мектептели, директорлары да энчи-энчи) эм кеп башка темаланы юсеринден айтхандыла. Ахырында уа кенгешни резолюциясы кыбыл кёролгенди.

МОКЪАЛАНЫ Зухра. Суратланы ХОЛАЛАНЫ Марзият алганды.

цесни кесине (усталаны айлкъларына, китапларыны сатып алырга дегенча) кыратылырга болуугу аныглатип, модельни жа-

рынылган китап басма бла эртден бери байламлык жорукте келеди. Бу жол да Формугъа аланы чакыргыларына Надежда Бори-

совна ырызлыгын билдиргенди. «Просвещени» онбир жылдан сора улуу жашууну жолуна чыккъан жашла бла кызыла тюрлю-тюрлю усталыкыла керек болмай

ЖЫЙЫЛУ

Жаш тёлнюю иги юлгюледе юйретирге

Билимини кюнине хазырланууну чеклеринде эмда терроризмге кыжау муниципал комиссияны ишини планына тийишлиликде Бахсан районда улуу жыйылыу болганды. Анга тийрени таматасы Артур Балкисов башчылык этгенди. Аны ишине прокуроруну кылуугун толтурган Мурат Тхагапосов, ФБ-ни КЪМР-де Управлениисыны бөлөмоню таматасын орунбасары Асланбек Гутов, Россейни МВД-сыны «Бахсанский» муниципалла аралы бөлөмоню начальниги Асланби Жежев, республиканы аскер комиссариатыны Бахсан шахарда, Бахсан эмда Зольск районлада бөлөмоню таматасы Мухамед Сосалиев, администрацияны право нызамны сакълануу органла бла бирге ишлеу жаны бла управлениисыны таматасы Мухамед Тохтамышев, элени башчылары кытышхандыла.

эс бурулганды. Андан сора сөз муниципал районда терроризмге кыжау иш бла бирге информация-пропаганда мадарлары да игилендирге кереклисини юсюнден кыты айтылганды. РФ-де терроризми ниетлерине кыжау кюрешни 2013-2018 жылгъа жарашдырылган комплекс планы кылай толтурулганына кыарылганды. Аны бла байламлы жыйылыуга кытышханла жаш тёлнюю юйретуу жаны бла социал амалланы сюзгендиле, ол санда аны боз заманын тап кырууга, маданият, спорт ишлеге тартылырга этрге кереклиси чертилгенди.

Жыйылыуда дагъыда элени башчылары сөлөшгендиле эмда терроризмге кыжау профилактикти ишни кылай кыруаганыларыны юсюнден билдиргендиле. Ала айтханга кере, жаш тёлню бла аныглатууга, террорчулук келтирген паллаханы юсеринден хабар билдирүүге энчи магънаа берилгенди. Алай иш дайым да бардырылырга кереклиси эсертилгенди.

Ахырында битеу сюзлөнгөн вопро-слуга кере тийишли оюнула этилендиле.

«Выпускниклени аскер кылуулукъга иттицилерни жылдан-жылгъа ёседу»

Ахыры. Алы 1-чи бетдеди.

Запасдагы офицерлени «Мегапир» ассоциациясы бла байламлыкъланы хайырындан бизни сабийлерибизге атлары махтау бла айтылган адамла бла, ол санда Россейни Жигити, ИЛ-76 самолёт-н сорюп, Канадагардан кычхан батыр лётчик Владимир Шарпатов, аскер лётчик Владимир Алимов, полковник Валерий Куков бла танышырга онг чыккыганды.

ни музейине салынады. «Георгиевская лента» деген битеуросей акция да бизде бек тири эте-ди. 70-метрлик кыумачны школчуга Тырныаузуну баш орамы - Элюрус проспекти бла - жайыл этледиле да, митингн кезуинде уа Чегем району активистерине берилде.

2016 жылдан бери уа Терс-Кюнда «Ольбурская зарница» деген регионал аралы жаш тёлню патриот слёт этедиле. Анга КЪМР-ни кадет школларыны, Шимал Осетияны, Ингуштияны, Башкыртстанды командалары бла бирге районну битеулю билим берген организацияларыны жаш аскерчилери да кытышхандыла. Аны чеклеринде бардырылган конкурлада бизни жашларбыз бла кытышхандыла. Эки ыкыкыны ичинде Кёндөлпенде 1-чи номерли мектептен башлап Терс-Кюнда орта школгъа дери да - битеу билим берүү организаци-яла да байракны бирден бирге бердиле. Андан сора ол району краведе-

лыкчылык биле биле азыа барады, аланы кы-руу, билим, адеп-кы-лык, техника эмда спорт жаны бла хазырлыклары ёседиле. Дагъыда жууалы-лык, намысны сакълуу, Ала журт ючюн ётмелениу, Россейни тарыхына хурмет этуу сезимле аксылларына сингегендиле. Бек игиси уа - школганы бошагыланы араларында аскер усталыкыгъа, Россейни аскер-де кылуулук этерге иттицилерни асламдан аслам бола барады. Анга бизни жашланы аскер окуу юй-леге кеп санда киргендиле да шагъатлык этеди.

Ушакны ТЕМИРЛАНЫ Анатогий бардырганды.

акциялары юсеринде толукрай айтсагъзы эди. «Жыл сайын Улуу Хор-ламы кюнюно алында жаш аскерчилени отряд-лары «Хорламы байрагыны кылаууру» деген Эстернуу ватхасна кы-тышхандыла. Эки ыкыкыны ичинде Кёндөлпенде 1-чи номерли мектептен башлап Терс-Кюнда орта школгъа дери да - битеу билим берүү организаци-яла да байракны бирден бирге бердиле. Андан сора ол району краведе-

Ангылатуу

Окутууну кыайсы тилде бардырууга болуукы?

Россей Федерацияны халкъларыны тиллерине юйретирге эркинлик окутуучулары эмда ата-аналаны излемле-рини, сойлауларына кере берилде. Быйыл 3 августда «РФ-де билим берууну юсюнден» Федерал законун 11-чи эмда 14-чю статьяларына тюрленуле кийриуну юсюнден» 317-ФЗ номерли законга кыралыны бошмасы кыл салганды.

Аны 11-чи статьясына этилген тозе-тилек тийишлиликде школгъа дери, бошланган битеулю эм битеулю билим берген кырал учрежденилада сабийлени РФ-ни халкъларыны ана тиллеринде, Россейни республикаларыны кырал тиллеринде, ол санда орус тилде, бардырырга болуугу тохтошдырылганды. Собий билимини кыайсы тилде олганын, Россейни халкъларыны, РФ-ни республикаларында кырал тиллеринде кыайсына юйренге сюйгенин а ата-анала, осылук этгенле заявле-ление хазып сойларга керекдиле, деп аныглатхандыла бизге КЪМР-ни прокураторусанды.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Документле

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну 2013 жылда 11 февральда чыгарылган 36-ПП номерли бегими кюнчюн тас этгенге санауну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну БЕГИМИ

2018 жыл 23 август Нальчик ш. №161-ПП
Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну бегим этеди. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну «Къабарты-Малкъар Республиканы 2030 жылгъа дери Инвестиция стратегиясыны

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели МУСУКЛАНЫ А.

Жаңгы законла

Документни тюрлендирге онг болуук туююлду

Быйыл сентябрда кырал-де бир ненча федерал закон кюнине кирдиле. Ала тюрлю тюрлю сферала бла байлам-лыдыла.

Сөз ючюн, 1 сентябрден башлап, ёлгени ырыксын юйрешуини жоруклары тюрлендиргендиле. Закон кыралны инсалларына энчи фонд кырууга эркинлик береди. Адам аушхондан сора аны ырыксыны терююшениринге кырууга эсе, аллой энчи фонд жорашдырырга болуукду.

Алай бла энчи заявление жазарга, анда уа кимге кылайы ырыксы жетгени, аны ненча жылдан сора хайырланп башларга болуугун, башча излемени тохтошдырырга да жаройды. Документге кыол салынгондан сора аны

тюрлендирге онг болуук туююлду. Балый фондала уа кызылбак болмозганы эмда кредит организациаланы сейрлерни сакъларга болуштуруу, дейдиле экспертле.

Алгын законла кере, ёлгени ырыксыны, биринчи, жууукларыны араларында, ызы бла уа кыргылангъа юлешингенди. Соу кыздарда уа ол осуатын сюйгенина тюрлендирге болуук эди. Болсада юристлени окулларына кере, бу жорук заманга келишеди, эски болгонды.

Хар ким да ырыксыны кеси сюйгени адамна кыйтганы туюду. Алай ол бир терлик, аны келюне ушмаоган иш этгенле, документни тюрлендир-рип, молкюно бошагъа жазып

кыойган шортла аз туююлду. Сюдле тинтген ишледе уа адамла он, жайырма осу-ат жазып, ырыксыны санаг кыоркыма деп олод, ахча олганы кезуиле да тобейдиле. Жаңгы закон бийлат тер-ликлени кетерип мурт бла кийридиле.

Банк картала бла хайырла-нынну жоруклары да тюрлендирдиле. Жаңгычылыкка хыйлчылыкны тохтатыр му-рор бла этиледиле. Документ 26 сентябрда кирди кюнине. Анга кере, банканы опера-торлары картаны иеси этмеген операцияны, хыйлчылыкны очкыласола, картаны ишин эки кюнине тохтатырга болу-укдула.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

СОЛУУ

Айланч-бойланч жолла бла барып, Кавказ айбуланы, леопардланы кергенбиз

Къабарты-Малкъарны Пенсиячыларыны союзу бла тишируулары Нальчик ша-хар совети озган шабат кюн улпайгъанланы бир кыуумун Шимал Осетия-Аланиягъа ап-гендиле. Мени да биргелерине чакыргъанларына мен бек ыразы болганма. Алай бла бек алгъа биз Алагирде тиши-руулары дарикибатын жокъ-лагъанбыз. Аны арбазында тазалык бла тизгиликлик ол-сагъат кызе урунды. Артык улуу болмагъан терек бахчада алмала, кертмеле асыры кёл-ден, бутакъланы энише басып турадыла.

Биз мында тегерек-башка кырал бошагъандан сора андан ары тебирибиз. Жолда бара, къаыда бир дорбунну кыатында тохтайбыз. Ол беш метр бийикдеди. Бизге айт-ханларына кере, аны ичине темир ахча атсанг, тилегин толоды. Аны кыатында уа Аланияны Тейрисин Георгий Победонсецини эсертмеси сюелди. Ол кыяны ичинден чыккъанчады, жыйырма эки метр бийикликдеди, ауурулугу да 28 тоннады.

Шимал Осетияда тарых магъналыны эсертмеле бек келюле. Аладан бири Дузарикуа эленин кыатында жол жаында дуппурда жети кырандыны хурметине иш-ленгенди. Ала урушка кетип,

жаныг ол туююл эди. Юйле бийик кыяны тобюндедиле. Аны кесинден кылай бла ишленнгени алыкыа да ангылашыммагъан кыала сюелди. Ичинде бир бирине ётерча жолуккъыла да барды-ла. Алада аманлыкчыладан

орналганды. «Алгын ары туристлени жибергендиле. Энди уа ары тошоп, бабасла бла ушак этерге насыбнн тутса, ала монастыр кылай ишленнгенини, дин ахула ары келгенини аны орунда не зат болганыны, дагъыда кеп сейирлик затланы юсюнден хабарларкыдыла. Аны бла битеу кеслери таулада, жай-лыклада жыйгъан хансладан чай бла да сыйларкыдыла»,- деген эди гидибиз Бетал.

Жарыуугъа, биз аланы кёралмагъанбыз, олтур-руп биргелерине чай да имче-тиштына да кыарагъанбыз. Тик тапкала бла да энише тогушгени. Алайдан Карма-дон элге да жетип, сейирлик таулары, кыяланы, тау жо-ланы да кергенбиз. Энише, Ардон суу баргъан таргъа кырасанг, кёзюнг-башын айланган жолла бла барып, Кавказ айбуланы, леопарды да кергенбиз. Ол бизни жолубузу ахыры эди. Алай дюгерли кюн-шурларыгъа барып, аланы айтылык хыччилерин тапмай кылай кыайтырык эдик. Жол жанында кафеге кире-биз. Сюйсенг, бишлак бла, сюйсенг, чюнюдюр баш бла, жюрегин жарата эсе уа - эт бла да алынгъа татылуу ашла саладыла. Дюгерли кыярын-дашларыбызны адеттерин эте, биз ючюшери алып, сыйлан-ганбыз. Кырдк чайдан ичип да, зауук тапханбыз. ХОЛАЛАНЫ Марзият. Суратланы автор алганды.

бары да анда жоюлгъанчыла. Юйюрдэн жалаында бир кыз кыалгъан эди. Жашланы ате-лары бла аналары жюрекпери жарылып ауушхандыла. Эсерт-мени алында ёмюрюк от жаңды, гоппе уа хар заманда да жаңгыдыла.

Куртатин аушуда Дэвигис Олчик барды. Анда кел адам жашамады. Эли орта-сында уа телефон иштейди. Алай бизни сейириндирген

АДЕТ-ТӨРЕ

ЮЙЮР КЪУРАУНУ ЖОРУКЪЛАРЫ

Емюрлени саркъыуунда халкъыбыз кен къыймылкъыланы сыйай келгенди. Урушла, ауруула кирип, келени кыргыздыла. Емюрледе жашап турган жеринден зор бла да жетюрюгенди. Башка миллетлеге къошулуп, жулупул, жокуп болуп кылып чекке да жетген эди. Алай токташдырған жорукълары сакталганыны хайырландан ботгонюнде жерине иш болгъанды. айынуу жолуна да барды. Алдан бири уа – койор къурауу.

Сюртюкюнне кезинде, адамланы баш кыйыгыны аш-азык болгъанды окъуна уютмагандыла би ишни. Жарысуға, къырал торленген кезиуде бир арада тойла азыракъ болгъанды. Айт жылда уа терк-терж жанырле койорле къураула тебирегенди. Ол къуанырчады.

Алай бу иш бла байламлы, адеттерибиз торлене неда бизде жорюмеген жангылары къошула бардыла. Ол не бла байламлыды дегенде, тойланы бардырғанланы асламысы аделени ити билмедиле. Олтоге неси керегн къурум ишни айтмайм. Бир тойда келини баш ауун алгъанды, ол эз атыс бла теусиди. Башкасында уа къызы анысы сзу кеңе теусиди. Къуанч бошлаа турупулу торт кетиредиле. Келин, киеу да улуп бичакъны тутуп, аны кеседиле. Ол да къыядан эсе да келген жалгъан зат болуп синге барады. Келини баш ауун алгъан кезиуде уа аны атасы, анысы да алайда болмайдыла. Дагында бизге арталында келишиген нисам - киеуно бла келиничи чыгарып, кели алында биеге теусептеле. Алай къыжур шартланы юсюнден окъуучула редакцияға жарысп терк-терк сөвлешиде.

Болсада ариу, алтын адет-төрени саклагъанды, билгенде да бардыла. Бизни борчууға алай адамланы къауимуна жулупул, халар соруп халкъға билдиргегиди. Башында да сакъандым ариу адеттерибиз саклайдыла халкъыбызны энчилигин. Жамауатда хар элини кой соку башка, деп сөз жорюидо. Алай болмас очюн, бу халпарны жазардан алай хар ауушдан билими адамлаға жулупул, ушакъ этигенди. Алай айтхан затта бир ыгъға жылгъыгандыла. Газетни бир нөмбриде ол тема бла байламлы материалланы басмаляркъыбыз.

Келечиле
Келечин иги болса - ишинг тынгылы болуп, дейдиле. Кертиси бла да алайды. Аны мағанасы улупду. Ол къураулы турган ишингн бугъан да этер, чачыла турган жумушуну къурап да къыр. Аны ючюн юйор къурау башлангандыа келечиле улуп эс бурулганды. Анга кимни сайлагъандыа? Бек алай эде намысы сыйы жорюиде адамны. Ол тиширү, эр киши да болады.

Өлде былай ишни жорюидеде да болгъандыла, асламысы тиширүни. Ала къруу кеси алырлына

адамларын угъай, къоншу журтланы жамауатларын да ити тангъандыла. Бир торлю сылтубла кесперини журтта жашка тишири тубалды, сора башкасында къарагъандыла. Былайда дагында бир затка эс бурыйык. Заманы жетип юйдиги болмагъан адамны айбын жамаут кесине алды. Аны юсюнден мектегиде неды ныгъышда ону этгенди. Сапаларындан къыулар болгъандыла, ёкселеге, къар адамлары болмагъанлаға бютюн эс

УРУНУ ЭМ СОЛУУ

Россейге алай бир байрам неге керекди?

Августун орулаамасына къарсаң, кезинде саркъылар хар кюн байрам. Ма кеп болмай Нанькь вареняны кюнн белгиледи, андан - Тельняшканы кюнн. Была, айкай да, официал байрамла тойюлдоле. Кырар даражда тохташдырылгъанды да асламыдыла.

Rosсеиде, сөз ючюн, 120 чаклы профессионал байрам саналады. Юристин, таксистин, танкчыны, лингвистини кюнлери - юзюлмеген - белюнемеген къуанч. Алаға солуу кюнне берилмедиле. Болсада ишчилеге той-оюн этерге сылтуб барды.

СССР-ден кыялтан эмда жангыз да ол угъай
Профессионал байрамланы бир кесиги бизге Совет Союздан келгенди. Сөз ючюн, Миллицияны кюнн (шөндю Ич иш органнына къулукъуну кюнн) 1962 жылдан бери белгилене-ди. Устазны кюнн - 1965 жылдан бери. Баш Советни Президиумуну 1980 жылда чыкыган указына кере алыкъа байрамны жоке эсе, правительствоға билдиргеге боллукъсуз. Эм алаға предложениены профиль ведомствоға иедиле. Законна кере аны бир айы барды, сизге жууап

берирге. Ниетни къабал берирге, чиновникле белгими проектин кеслери хазырлауа эмда правительствоға жибериле. Угъай деселе, ангълатыр-ла сылтубу. Чурумла бир талайдыла. Баш мағанасы Россурунуу таматасы Вееволуд Вуклов айтханды, тамам былытр битонкини специалности кюнн белгилеймикни деген союзуле баргъан кезиуде.

- Мен битеве усталыкъға улуу хурмет бла кърайым, - дегенди ол. - Алай, мени чыкытыла кере, биз асыры кеп байрамла этебиз. Барыгызға да айтыргымы: хайдагъыз, заманыбызны асламысын ишге къоратайыкъ. Былайда къшар зат

Устазны кюнн, бизде, 5 октябрда белгилейдиле. Алай, Россеиде, педагоганы киши да алышмайдыла. Кытайда официал даражада жалауду ол усталыкны сыйлайдыла - медсестраланы, усталаны, журналистланы. Была мында эм хурметни адамдыла.

Кызы къарда да халыа аралы профессионал байрамланы белгилеге боллукъду. Ала ны ООН-ну баш ассамблеясы бла ЮНЕСКО къурайдыла. Алай кюнлери усталаны, медсестраланы, секретарланы, таможенниклени, стоматологаны, экскурсоводлары, журналистланы, таксистлени, жазуучулары бла белгаланы бардыла.

тамата бир аз сагъыш этеди да: «Къонакыла, жанларым: келеримки Ариу халар бла белгилемки. Хар заманда да былай ишлеге жорюючю болупуз. Тукъумызгызға, жаша, аны юйюрене да бир сылтубуз жокуду. Алай бизни да жуукъ-ахлуубуз барды. Алагъа да билдиреки, халарыбыз. Сиз а сукъ-терт кюнден келирисиз. Сора биз оюнуубуз билдиребиз», - деп, аланы сыйлаймаш ашырады.

Алай бир торлю сылтуба бла жашны жаратмасала, анга къызыларын берирге тарты болмасала. «Бизни аман къызыбызны тилеп аны сый беренигиз ючюн Алах ыразы болсун. Эшитген болурсуз, алгъаракъда башкала бла сөз тохташдырғанбыз. Айып этмегиз, сөзюбюзю арха алапалыкъ тоюубуз», - деп, ариу айты ашырадыла.

Окничи къайтхан келечиле уа хант къанга жасайдыла. Ол ишни боллугуну белгисиди. Сора эки жаныны адамлары жашка, къызгъа да кен ариу алгъаш айтанды. Бизни баш келечиле кеплик кюнн тохташдырадыла. Кете турт, кюннакъла жарашанлары ючюн ача къолады.

Киеу жөнгерле
Келини келтирген заманда жашны биргесине баргъан адамлаға айтдыла окни жөнгерле деп. Была жашны жуукъларын, анты тамплары, къошулардыла. Кызыны кюп бла береле, жашны жанындан аны атасы, анысы да барычуудула. Биргелерине алагъа келишген адамла да боладыла.

Киеу жөнгерле атланган жерлеринде кеслери тарты жорюиде, бет жоймай къайтырға керекди. Аны ючюн тишили адамла алайдан сайландыла. Ала ны араларында жырчыла, тойчула, кюп таш атхана, жыгъышхана да болгъандыла. Адет-төре билгенени.

Киеу жөнгерле къызыны юйюне жетгенде, эр кишиле машинадан чыгъашыла, тиширүла уа угъай. Къабакла кенге ачылыдыла. Кызыны жуукъларындан къуам эр киши келип, къонакыла бла саламлашардыла. «Ассалам алейкум, хурметли къонакыла! Саулеге тудуубуз, къуандыгыз, жорюючю боллугуз. Етогюз юйге, неси гизни юкюбюзю», - дейдиле.

Къонакыла тамталары бу халда айтды: «Алейкум ассалам, Аллах сизге да кеп итилик берсин! Сау боллугуз. Бу арбазны махаббатырлары хар заманда къуанч ачылырсыз».

Сора эр кишиле арбазга киредиле. Ол кезиуде келини атасына неда анысыны этеги башчылыкъ этил бешалы тиширүла бла киеуно анысы, аны нөггерлерин чакъырдыла.

Устазны кюнне къурагъа бир мунча алдан округта 2,2 миллион сом келгенди. Регионлада культура-жарыкъландыруу ара барамлаға - жюзден терт жюз минг сомгъа эди.

МВД-ны кюннне Москавы бир административ округта байрам мадарлаға 2,9 млн сом жолады. Регионлада тарихле уллу тойюлдоле жюзден эки жоюз элли минг сомгъа эди. Айтргъа, право нидми сакълауучу органны профессионал байрамла чын келюдо. Жаланда официал халдагыла - 39. Хар бирине да бюджет ахала къоратыладыла.

Петербургда МВД-ны кюннне аталган концертте эстрадалы жуукълары бир мунча алдан округта 2,2 миллион сом келгенди. Регионлада культура-жарыкъландыруу ара барамлаға - жюзден терт жюз минг сомгъа эди.

Бу бизге нелай чыгъанды?
Биринчи къыямда, къалпы бир да угъай. Быллы кюп, байрамла ючюн солуу бермедиле, алай эсе, къыралны экономикасына заран жетмедиле. Алай белгити байрамланы - устазны, медчинде да ишлегенини, МВД-ны къулукъчуларыны конлерин кенг белгиледи. Ачаны уа алай керилдиге бизни бохчаларыбыздан аладыла.

Кырал сатып алынуу сайтында байрам ишленени 2014-2018 жылдада эт-дюрюрге къоратылгъан багъаланы табарға боллукъду. Москва областыда

Кинону кечесип

Шабат кюнн интринде Нальчик шахарда «Кинону кечесип» къурагъанды. Ол Россеиде бу искусствону байрамны аталып бардырылганды. Республиканы культура юйлеринде арт жылда былай юбе-шунуле терелле келгенди. Бу жол ок кезе окучу белгиленигенди. Акция Россеий Кълтура министрствосу башламчылыгыды. Нальчикде къурачула «Форум» къырал кино залда бла Жашил театрда, Прохладнада «Вертикаль» кинозалда, Бахсан шахарда культура эм солуу паркны ачыкъ майдандыда, Тырмауауда Къуылганы Къайсын атлы, Майскиде «Россей» атлы, башка эл, шахар жерледе да культура юйледе жангы, быыл чыкыган, кинолаға къаргандыла. Ол кече жаскъыч ок айырмак ки кёргозтолгенди: Ким Дружининни «Танки», Дмитрий Торнини «Рубеж», Дмитрий Дьяченкону «Последний богатырь».

АТА ЖУРТУБУЗНУ СЮЕРГЕ, АНЫ ТАРЫХЫН БАГЪАЛАРГА ТАЛПЫНДЫРГЪАН ЧЫГЪАРМАЛА

Биринчи кино 1940 жылда Германия Гольштайн ууулагъанда бизни къыралда болгъан ишлени юслеринденди. Бир ачыш къуумлары бар эди къырал тамталаны - хорланмазлыкъ танк аскерле къурау. Ол муратны жашауда бир жашырын заводну конструктор боллюмо толтурды.

Т-34 танкны Улуу Ата журт урушуда хорлам алында мағанасы чекис болгъанын ким да биледи. Кинода аны конструкторы Михаил Кошкин (арт. Андрей Мерзликин) бла аны ишни нөггерлери Харьков шахарда Москваға (1200 километрге узааклыкыгъа) сорюп келдиле къылын кюбели эки жангы танкны, къырал таматагъа кёргозторге, мындан арысында былай

шануу юсюнден былай ачыкъ чыгъармала жазып, алга кере кино салып, кёргозтип башланганыны буюм жылға жетип келеди. Таам, мында туурларыла уа азы. Алай художестволу лентеда документ айттылуу бла бирге автор кеси къошхан суратлаула да келенди. Аны юсюнде насыйхат этгенле келюдо.

Дмитрий Дьяченкону «Последний богатырь» деген фантазиялы кинолентасы Кавказда, Къабатыр-Малкларда бла Адъгеда, бек аз кесеге уа Москва тиресинде алынганды. Кыралны доруула, бийик къылаа, адам этмез чырлыла, жарымхансыла... Кеси да орус халыкъ жомакъланы жигитлерин бирге жыйгъанды.

Аны баш жигити Иван Найдёнов, чам аты Свето-зарды. Артист (Виктор Хорин) кинону сюжетине кере, телешоуда экстраенсини ойнады. «Къалай эсе да, кеси да билмей, бютюрюк Москвадан Белгосро деген жомакълары жерге тошюп къалады. Анда уа орус багыраула жашайдыла.

Ала Иванны Илья Муромецаны жашы санадыла. Алай бла ол къара кючле бла корешип башалды. Мында аны жанылы да бардыла. Душманна, шөхүла да - жомакълар. Бек илгичи неди десенг, бу фильмге ата-анала, сабийле да бирге къарагъа. Ала журтубузда бу алынган жерлени да тануугъа боллукъдула.

Усагъатда юйде, кинон - вятрпадада да асламысында артыкчылыкны суратлагъан, аманлыкчылыны ачыклагъан закончуланы юслеринден чыгъармала кёргозтедиле. Бу башда сакъаналгъандыны бири жомакъ болса да, ючюно да бирге Ата журтубузда, къыралыбызны сюере, аны тарыхын багъаларға, ётюрлюкю жерлеге бетине къарагъа юйретедиле.

МУСУКАЛЛАНЫ Сакитан.
Россеиде Дмитрий Торнини, бу кинону алдырта туруп, баям, ёмюр тарыхны байламлымын, совет адамланы жигитликлерини кёргозторге сюйген болур, ала-бабаларыбызны багырлыкълары эседе тутарча, къыралдан сора, хар бирине да аны юслеринден кёбюрек билрге итиничи. Анга мистикалы жомакъ деге да боллукъду бир жорюексиз адам. Къурауучу анылагъандан а, кинону баш жигитини жашауун,

Экология

Курортубузну сырын тюшюрмейик

Интернетде Элбурс курортыда китейини кезгеткенди. Сыймай тышына төгюлуп турган кир-кипчики суратлары келлине чамландырганды. Аны керегине оюмларын да билдиргенди. Мында жашагъанна уа аны сылтауны юкюмнал служба ишлери тишчисина толтурмагъанлырында керелде.

Терс-Кюлда къырал машина жолуны жанында орналган контейнерле иги кесек заманыны къогайла туруучуудула. Ол себепден кир-кипчи тышында тротуаргъа жылгъып башалды. Ол а табигыйтаны ариу бетин буады. Туристле бизни тамаша жерлерибиз ючюн

келдиле, былай шартла уа аны алып адырдыла, дейдиле келе.

Аны бла байламлы бу тирелде жашагъанна, къуам-къуам болуп, кир-кипчини тазаладыла, заманында кетереди. Аны ючюн ачканы да социал сетельде билдирюле этип мажардыла. Белгилеси-ча, ол а аз тойюлдо. Бу башламчылыкъ мындан арысында да кюч алса, газалыракъ жашарға да болурбуз.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Александр КОЗЛОВ, Елена ОДИНЦОВА, «Комсомольская правда» газет.

ЮЙЮР КЪУРАУНУ ЖОРУКЪЛАРЫ

Ахыры. Алып 3-чю беттеди.

Киеу аякь
Арбазда уа терси барды. Юсю ашыраахында жетишпеген ортасында - ичи боладан толуга чак аякь. Бир-бир эллирибизде аны жерге да саладыла. Сёз ючюн, Бахсан, Чегем аууларында.

Тепсини бир жанында келини адамлары. Абаданла олтуруп, жашыраакла уа алачы ызырандан союелип. Киеу жегнери таматасы ала бла да саламлашады. Сора голпаны алып алгыш этеди: **«Къолбуздагыз толуга аякь, эсибизни арга бурыйкь. Мында нонча тамычы бар эсе да, Аллах алдай бир ашыраак берсин элмизге. Бу арбазга, бюгюн бери келгенге да. Бу аякьны алдым, алгыш сөзге айтамын. Осан ызын кырайык, игилге тенг болайык. Тилегибизни Аллах кыялыб этсин. Ол хар тюз адам»**.

Андан сора амьдан уртал, ызында жашлагъа етюргенди. Ала да бир аз ауулангандан сора тамата алда, ызындан киеу эм чок-тёрт жаш кызыны алайда олтурган адамлары бла саламлашадыла.

Былайда да бир-эки затха энчи оз бурыйкь. Киеубо бак кийими кылайы эсе да, нёгерлеринден чок-тёрт адам да аллай киедиле. Сеири неди дегенде, адамла киеу болганын билалмай турчура.

Дагыда жашны башындан кыялганын алсала, нёгерлеринден бири кесини кыялганын терк окуна анга кийдирип кюрча.

Сора саламлашыну юсюнден да бир-эки сөз. Эр кишиле къол тутуп саламлашадыла. Тиширулагъа уа баш булгъап къоядыла, къол узатмайдыла. Абадан тиширула киеуно кыякчаларга да союедиле.

Ол жумуш бошалгандан сора жыйынны таматалары киеу аякьны намысын этип, тепси юсюне мингомукъ ачаны салады. Андан сора нёгерлери бла къонакбайла чакъаргъан отоугъа киреди.

Киеубо уа беш-алты нёгери бла энчи отоугъа ашырадыла. Анда дагыда 3-4 бож жер болурга керекди. Келини жанындан кызыла келип, киеу бла танышадыла. Алагъа деп сакълангандыла ол жерле.

Тойда хар столу кесини оюнуучу, шаласы эм аны болушукчу болады. Тамата ариу алгыш бла столу ачады эм бардырады: «Бюгюн биз бери юйюр къурауна акыл этген эки жаш адамны сылтау ала жыйылганбыз. Аллах аланы ахшы мурутларын толтуруну».

Бир аз ауулангандан сора сөзюне киеу жегерлени таматасына береди. Ол да бу халда сөлөшеди: «Хурметли шухела, бюгюн къууанчы конюлеринден бириди. Эки жаш адам юйюр къурау оюм этгенде да, аны сылтау бла

келгенбиз бери. Аллах ахшы мурутларын толтурусу. Аякь ызылары да жаш адамлагъа жетил болсун». Ол да сөзюн бошагандан сора адамла ауулангандыла. Бир бирлери бла хабарлашадыла. Таматаны эркинлиги бла кезиу-кезиу алгыш айтадыла.

Киеу отоуда уа келини эгелеси, жууукълары киеуелери бла шагърей боладыла. Экишер кызы болуп келип, жашны эки жанына олтурдадыла эм къоллары бла анга бирер татлы къаптырадыла. Ол а унамаса, кызыла ёрге союелип тохтадыла. Жашла уа киеуге: «Ашам, ашам», - дейдиле.

Ала кызыла бир союелсе ле ырыздыла. Аланы ариу-лукъларын, тейомлюклерин кёрюге излейдиле. Киеу да кеси жанындан, хуржундандан конфетле чыгарып, кызына сыйлайды. Бу иш да оюн кибик болады. Алай магъанасы уа теренди.

Ол кезиуде арбазда той башланады. Къобузчу, дауурбасчы да бир жанында олтурдадыла. Сора ариу макъамла согууп тебирейдиле. Телсерге, тойга къарарга союегенде арбазга жыйла тебирейдиле. Тиширула бир жанында, эр кишиле да бир си жанында тохтадыла. Бир бири ариу тап кюрочра.

Былайда къобузчуну магъанасы улулу. Ол уста болса, той ариу этеди. Къауум жыл мындан алда, Къазийланы

Билалны юсюнден китап жазгъан кезиуде, Улобашланы Азорда жолугуп андан хабар сорган эдим. Ол былай деди: «Билал болган той - уллу, хурметли той эди. Адамланы кёбюсю аны кёрюрге, анга тынгыларга келе эдиле».

Уста къобузчу тойну да ала-мат сеирилик бардырады. Чирик кёнде чиммакъ къанкъаз жоюгенча ашыкмай, къобузчу аякь-къара тукъларындан баса, бирде аны жия, бирде уа кенг жая, таушун узакъга соза къууанчы башлайды. Сора ортага кызыны жанындан абадан киши чыгъады. Тиширула союеген жанына телсер барады. Кесини жыл санына келишенин алында тохтап, башын ийип аны чакъырады. Экиси да ариу тюз телсер барадыла. Къарганыла уа къарс урадыла.

Ол кезиуде жашлары болгъан аялда да кызы сайлайдыла. Бир аз телсергенден сора эр киши, тишируну жерине ашырып, баш ийип, бир жанына кетеди. Къобузчу уа ишин андан ары бардырады. «Бу тартыну уа бу жаш бла бу кызыла атайым, энди ала чакъсынла телсерге, кезиу алынкыды», - деп экеуленни айтады. Ол заманда адамла бютюнда бек къарс урадыла. Алай эте арбазда той барады.

(баргъаны боллукъду)
ОСМАЙЛАНЫ Хайса хазыраганды.

Ыспас къагыт Командирленден, нёгерлеринден да уллу хурмет табып

Аникойчула, Бёзоланы Азрет бла Лиза, тёрт жаш бла бир къыз ёсдоредиле. Таматалары Аслан бла Арсен аскер къуллукъларын бошап къайтханы бир неча жыл болады. Былтыр а Ата журтуну аллында борчун толтурурга ючюнчо жашлары Ислам кетгенди. Он айны ичинде ол, кесин ити жаны бла кёргозоп, жаланда махтаугъа тийишли болуп къуллукъ этеди. Октябрьде уа Бёзо улуну ююнде сакълайдыла.

Бу ююнде уа Росгвардинны Север-Запад округу аскер къауумуну 5402-чи аскер бёлюмюно командири полковник О.В.Жуковдан Азретте бла Лизага Ыспас къагыт келгенди. Анда аланы жашлары анга бурорлугъан борчлары тынгыла толтурганын, адеп-къагыт жаны бла да келлеге жолу болганыны юсюнден айтылады.

- Тюз ниетли, иш кёлпо, белгиленген жумушлары ахырына жетдире билген, аякь жорукь жашны ёсдоргендегиз ючюн кесимден эл коммандованын атындан Ыспас этеме, - деп жазды къагытта полковник О.В.Жуков.

Кереси бла да, былтай ариу къагытлыкъ койорла хар милетни, хар энни да туртурууда. Бёзодала энта тёртюнчо жаш ёсоп келеди. Ол да, къырын-дашыча, атасына бла анысына махтау кептирлигине ышанабыз.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Стол теннис

Яникойчула барысын да озгандыла

Шабат кюн Яникойну Маданият ююнде стол теннисден Къурман байрамга жораланган турнир бардырылганды. Аны элтин организацисы къурап етюргенди.

Къызыу сермешеден сора 18 жыллары толмаган къауумда биринчи жерге Гыгъала Мурат чыккъанды, экинчи жерге Аттоланы Алим тийишли болганды, ючюнчо жер а Темиржанланы Муслиме жегенди. Абаданланы араларында уа Алим Текушев биринчи болганды. Экинчи эм ючюнчо жерлени уа Занкишланы Амур бла Оьндар юлешгенди. Хасан хажы аланы дипломла эм эсде къалыра саугъала бла алгышлаганды.

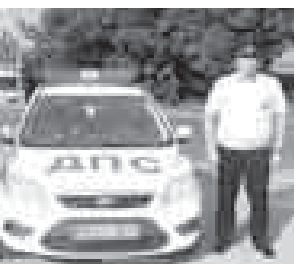
БАЙТУГЪАНЛАНЫ
Смайланлы

Ыспас къагыт

Хатерли автоинспекторла

Бу ююнде Москва шахардан эки эр киши Нальчикден Пятигорскга бара турганлай, аладан бирини кёлю аман этип, ала Кубата элде жолда жорюноу къоркъуулу жаны бла инспекторладан болушук тилгендиле. Полицияны тамата лейтенанты Алибек Сижажев бла лейтенант Ислам Шогенцук республиканы къонакъларын мьчмай саулук сакълау учрежденинга дери ашырадыла. Анда эр кишиге тийишли болушукъ этилгенден сора, аны халы игирек болганды.

Москвачыла право нызамны сакълауула бла врачлагъа Ыспас этип, андан ары атлангандыла.

Алты

Рейд сагъатны ичинде 13 кеф водител тыйылганды

Бу ююнде эки жоюге жууукъ полицияны кеф водителгени хатасындан болган аварияланы профилактикасы жаны бла жумушлагъа къатышандыла. Рейде уа жаш адамла да къошулгандыла.

Дагыда машинаны жорюторге эркинликлери болмай, жолга чыккъан 12 адам да тутулганды. Бир водителге уа бузукълукну кыйтарип этени ючюн РФ-ни Уголовный кодексини 264.1-чи статьясы кеф терселу материалла жараштырылгандыла.

Автоинспекторла жолда жорукъла кылайы сакъланганын тинтен кезиуде волонтерла водителге бла паспортирле Россияны МБД сыны «Исси ызын» телефон номери жазылганын визиткалары юлешгенди. Жаш адамла бла право нызамны сакълауула жолда кеф водителгени кёргенде кыйрай сөлеширге, кимге билдирге кереклисин аныглатхандыла. Ала жолда хар ким да сакъ болса, право нызамны сакълауула болушала, аварияланы азайтырга, адамланы саулукъларын, жаландан сакълагъа он болушукъ эсертгенди.

Къарат инспекторла жолда жорюге къатышхандан уллу кёлпо болмазга, башканы саулукълары, жашулары ючюн жууаплыкълары унутмазга чакъырадыла.

Алай бла рейд 6 сагъат баргъанды. Бу кезиуде 13 эсирген водител ачыкъланганды, аладан бирлери медицина тинтиледен ётерге унамай къойганды.

Республиканы хурметли жамааты! Водител кеф болганын, машинаны башхалага къоркъу салып жорюткенин эселген эсегиз, неда былтай башха шартланы кёрген эсегиз бу телефон номерле белгилен билдиргижини тилегибиз: **8(8662) 49-50-62, 96-10-00, 91-10-96** неда 02.

Оператив штаб

Байрамланы кезиунде сакълыкь бютюнда изленеди

Терроризмге къажу миллет комитетни КъМР-де Оператив штабы къоркъуулу жорукъларын унутмазга чакъырады. Билимин ююнде элмада Къабарты-Малкъарны Къаралыгы белгиленген кезиуде сакъ болушукъ. Сиз право нызамны сакълауула болушукъ этесиз, аманлыкълары болдурмазга къолдан келгини унутмазгы.

«Исси ызын» телефон номерлери:
- КъМР-де Оператив штаб - **48-15-48**;
- РФ-ни ФСБ-сыны Управленисы: **48-15-81** (ышанулукуну телефону);
- КъМР-де МВД - **40-49-10** (дежурный бёлюм), **49-50-62** (ышанулукуну телефону);
- РФ-ни Следствие комитетини КъМР-де следствие управленисы - **77-64-22** (ышанулукуну телефону);
- РФ-ни МЧС-ни КъМР-де Баш управленисы - **39-99-99** (дежурный бёлюм).

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутатлары бла КъМР-ни Парламентини аппаратнда ишлеген КъМР-ни Парламентини иш къура элмада финансла бла жалчытуу жаны бла управленисы консултанты **ХУБОЛЛАНЫ Мадинга** атасы **ХУБОЛЛАНЫ Тамукчу** жашы **Адраман** ёлгени бла байламлы, бушу этип, къайгы сёз береди.

Чыныкьдырыу

Жунчумагъандыла, усталыкъларын эмда мажарулулукъларын кёргозтгендиле

«Кабалкэнерго» предпритияда бу ююнде юйюнуле бардырылгандыла. Анда къыш кезиуде ток ызылда, электрокун инфраструктурада аварияла болсала, энергетикле халны тюзетиркилерин сынап кёргендиле.

Бу иште компанияны республиканы битеу районларында бёлюмлерини бригадалары, МЧС-ни Къабарты-Малкъарда Баш управленисыны специалистлери, жолчула, терк медицина болушукъ берген службаны, ЖКХ-ны организациялары, агъач икеллени эмда КъМР-ни Энергетика, тарифле эмда жашу журтлагъа надзор этиу жаны бла министрствосуну келечилери да къатышхандыла, деп билдиргендиле компанияны пресс-службасындан.

Юриениуле кезиунде ведомстволаны бла службанын специалистлери къыйын болумда бир бирлери бла байламлыкълары кылай курдай билгенлери къаралганды, аварияланы терк кетерира, адамланы да

топчу тохтадыла. Ол заманда тюз аллай коюно - «Машук-Залукомакъ» бийик волтузу юзююлди, аны хатасындан 88 трансформатор подстанция, ызы бла уа беш эл (18 миң адам), социал магъаналы болгъан бир неча объект, район жашу-журтла коммунал моллю да токсуз къалдыла.

Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле. Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле. Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле.

Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле. Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле.

Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле. Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле.

Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле. Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле.

Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле. Иш быллай болганды деп айтылгандан сора энергетикле терк окуна штаб къурап, болушук тилгендиле.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал РЕДАКЦИЈА: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНИ УРАЗЛАНЫ Нахабат (баш редактору орунбасары), ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууапты секретары), МОСКЪЛАНЫ Зуура, МУСКЪЛАНЫ Саван, ТИКАЛАНЫ Фатима, УЛАШАНЫ Мурат	ТЕЛЕФОНЛА: Редактору примышай - 42-43-01 . Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-84-82 . Жууапты секретарь - 42-66-85 . Секретариат - 40-93-62, Корреспондентер - 42-63-52 . РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Политика эм право - 42-24-02, 42-67-68 . Экономика - 42-66-73 . Культура - 42-66-76 . Социал ишле - 42-75-82, 40-59-18 . Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71 . Окуучулар бла байламмакъла жоруктоу эм жалчытуу - 42-37-94 . Элчи корреспондентер - 42-68-72, Тилмачыла - 40-28-97 . Операторла - 40-28-49, 42-39-65 .	Редакция авторла бла къагыт жорюкпейди. Кюл жазмагага резешти этилмейди эм ала артка кайтарылмайдыла. Газетде басмаганга материалла айтылган оюмла резештиле оюму бла келишеме болушукду. Алада айтылган хар зат ючюн Россия Федерацияны Басмаы юсюнден законна тийишлекле материаллары авторлары кесилери жоюушадыла. Редакция авторлардан 400 газет тизгинде (машина бла жазылган 5-6 бет) кепино алмады. Газет Басмаы эм азамалы информация эркинликлери кюрюуду жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жазда тебиреде регистрация этилгенди. Регистрация номер — 11Н № 70-00118 . Индекс — 51532	Газетин басмагъа "КъМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы халар этгенди. Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясыда басмагангады. Нахсан шавар, Лицензия номери: 33 Газетин ислерин тапдыру ючюн КъМР-ни Почта святыны федеральный управленисы жууапталы. Телефон: 76-01-21 Газетин роингага сайту ючюн КъМР-ни "Росстат" ашикер обществосу жууапталы. Телефон: 42-69-34 Газет ыйсады юч керек чыгъады - тегерге, орта, шабат кюнде .	Номерге графике кере 19 00 сагъатда къол салындаы. 20 00 сагъатда къол салындаы. ГАЗЕТНИ ПОМЕРНИ ЧЫГАРГЪАНЫ: Курданланы Сулейман - дежурный редактор. Кучукааны Саидат, Кетенчиаланы Зульфия - жууапты секретары орунбасарлары; Алехебланы Жаннета (1, 2-чи бетле), Токумаланы Салим (3, 4-чи бетле) - корреспондентер. Тиражы 1409 эсэ. Заказ № 859 Багъасы 10 сомму. 36000, Нальчик, шахар, Ленин алы проспекте, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru
--	--	--	---	--